

יום	יום להודש	יום מוהר"ן	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות ה"ח	משנה ברורה ה"ד	ליקוטי עצות	שולחן ערוך אבן העזר
שבת	ט"ו	עד:	רא	חזרה	הקנה-הקנה	ק"ה	ק"ה
א	כ'	עה.	רב	רנט.	הקנה-הקנה	ש-א-ב	ש-א-ב
ב	כ"א	עה:	רג	רנט:	הקנה-הקנה	ש-ג-ד	ש-ג-ד
ג	כ"ב	עו.	רד	רס.	הקנה	ש-ה-ו	ש-ה-ו
ד	כ"ג	עו:	רה	רס:	חיי"מ: א-ב	ש-ז-ח	ש-ז-ח
ה	כ"ד	עו.	רו	רסא.	ג-ד	ש-ט-י	ש-ט-י
ו	כ"ה	עו:	רו	חזרה	ה-ו	ש-יא-יב	ש-יא-יב

בקרני אור

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

174 | פרשת פנחס | י"ט תמוז ה'תש"פ

דבר המערכת

"עיקר המצוה לקרב בני הנעורים דייקא, כי הם עדיין בתחילת המלחמה והניצחון, ועל כן כל מה שמלמדים ומחנכים אותם באיזה קדושה של תורה ותפילה ומעשים טובים, הוא יקר מאד. כי כל מה שעושים לעת עתה בנעוריהם איזה דבר שבקדושה, זה נשאר קיים לנצח, וגם על ידי זה יתחנכו והיה רגילים מנעוריהם ללחום מלחמות ה' וללכת בדרכי יושר, כמו שכתוב חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין יושר, כמו שכתוב חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה" (ליקוטי הלכות, ברכות הראיה ה, טז).

מופלאים ומרוממים היו שני השבתות בהם יצאו תלמידי "חבורות צעירי הצאן" דקהילתנו עם מחנכיהם, כמו גם ה"מכינה לשיבה קטנה" עם משפיעיהם, אל ערי השדה, להתרום ולהתעלות יחד ולכונן דרכיהם במעגלי צדקו של רבינו הקדוש. חבורות צעירי הצאן התקבצו יחדיו במושב 'טלז-סטון' שבפרברי ירושלים ת"ו, שם עשו שמחה לגמרו של מבצע שנמשך חדשים ארוכים לביצור חומות הקודש, פרישה מהבלי הרחוב והתבדלות מרוח הזמן, וקנין התנהגות של יראת שמים וטהרה בדרכו של הצדיק. במשך השבת שמעו רבות על גודל עניינים אלו, ושמעו צריכים הם לשאת באחריות זו מעצמם, לבצר חומות קדושתם וטהרתם לעד. התלמידים חזרו עמוסים ברוממות נפלאה וברצונות חזקים להמשיך התעלותם.

כמו כן תלמידי המכינה שיחיו יצאו לעבר מושב 'קוממיות' לשבת התעלות והכנה דרבה לקראת כניסתם לחיי הישיבה ולחבורות הבחורים, גם שם נתמלאו אסמיהם ביראה טהורה, ברצונות חדשים ובהתעוררות לברוח מחיי ליצנות וקלות ראש, כי אם הליכה בדרכי ה'תם הקדוש' לטוב להם כל הימים. בכוח תורתם ועבודתם של תשב"ד נזכה בוודאי לגאולה שלימה ובניין בית המקדש בקרוב.

העורכים

פניני אור

אמרות מהורות מרביה"ק ותלמידיו

ספר רבי אברהם סופר שטענהר"א
נכד מוהר"ן, ששמע מהזקנים שהפירו
עוד את מוהר"ן, שפגעת שהיה מדבר
מהשקאלעס (פתי ספר) שנת'סדו בזמנו
(באדעס ובאומאן), חרה לו הדבר כל כך
והחזיר בצערו כל כך, עד שחשבו שהנה
הוא נגוע ונפטר, לא עלינו.

(שיח שרפי קודש')

העבר אינ!

בעצמו, וכן כל אחד כפי מה ששופט את עצמו וזוכה לתקן מעשיו, כן יש לו חלק בבניין בית המקדש שייבנה לעתיד במהרה בימינו, על ידי תיקון המעשים של כל אחד ואחד מישראל" (שם).

מוהר"ן מוסיף ומבאר שם עוד זכיה נפלאה שזוכים על ידי אבלות זו:

בימים אלו אנו צריכים לערוך 'משפט', מי שאינו שופט את עצמו אינו מרגיש בשום תביעה, הוא אינו חש שאחריות רובצת עליו, ואזי כאשר מתעוררים עליו דינים וקטרוגים למעלה, הרי אין מה שימנע בעדם חלילה. אבל כאשר עורכים 'משפט' לעצמו - הייתכן שה' היטיב עמי כל כך ולעומת זאת איזה צער וגלות כביכול גרמתי למעלה ומה עוללתי על ידי מעשי הרעים - ונוטלים את האחריות על כך 'ותולה החורבן בעצמו', ומתוך משפט זה מקבל על עצמו סיגופי ימים אלו למעט בתענוג ולהתענות בימים שמתענים בהם וכדומה, הרי שבכך נמתקים כל הדינים ממנו.

שכן, הכלל הוא 'כשיש דין למטה אין דין למעלה' ו'עיקר התקון הוא המשפט, דהיינו מה שהוא בעצמו שופט את עצמו, ומאחר שהוא בעצמו שופט את עצמו ואינו ממתין על הדין שלמעלה, על ידי זה יכול לבטל הדין שלמעלה על ידי תעניתים וסיגופים שלו, ויכול להינצל על ידי סיגוף או תענית אחד מדינים קשים ומרים הרבה מאד וגם לזכות על ידם לחיי עולם הבא" (שם).

זהו פלא והפלא! מכוחה של התבוננות אמיתית שהאדם מתבונן בעצמו על רוע מעליו ומצטער על כך, עד שמתעורר שהמשפט מחייב שלא ימלא אחר תענוגיו אלא יסגף עצמו, כי כך הדין נותן אחר כל מה שעוית וקלקל - הרי שאף שסיגוף זה שקנס את עצמו "אינו עולה לכלום נגד מעשיו שעשה אלפים ורבות יותר בלי שיעור וערך, אף על פי כן מאחר שהוא בעצמו עושה הדין בעצמו, על ידי זה מבטל ממנו כל הדינים שלמעלה, ומבטל כולם על ידי המשפט שלו ששופט את עצמו, כי כשיש דין למטה אין דין למעלה" (שם).

זהו טיבם של ימי האבלות ומיעוט התענוג שאנו נוהגים בהם, וכמו שמסיים שם מוהר"ן ת: "זהו בחינת התעניתים והאבלות שמסגפין עצמן בתעניות ובמניעת בשר ויין ורחיצה וכדומה בשביל חורבן בית המקדש, כי חורבן בית המקדש הוא בשביל פגם המשפט, על כן אנו עושין עכשיו תשובה ומתקנים זאת, ואנו עושין משפט בעצמנו ומתענים ומסגפים עצמם כדי לבטל הדין שלמעלה. ועל כן על ידי תיקון המשפט על ידי זה יחזור המקדש על מכונו, כי עיקר בנין בית המקדש על ידי משפט, כמו שכתוב ציון במשפט תפדה" (שם).

הרגשת הזרות לאבלות זו וההבנה המוטעית כאילו אנו סובלים על עבר שאינו שייך לנו, מפסידה מאתנו את כל הזכיה העצומה הזאת. לעומת זאת, כאשר אנו מבינים שמעשינו גרמו 'ותולה החורבן בעצמו' ובחורים מרצון במיעוטי תענוג וסיגופים מועטים אלו, הרי זה מציל אותנו מדין חמור חלילה ונותן לנו חלק עצום בבניין בית המקדש שלעתיד.

ימי 'בין המצרים', גורמים מטבעם לגוף לחוש במיצר, מונעים ממנו תענוגים מסוימים, אין הוא בן חורין כבשאר ימים ליהנות כרצונו, וכל הגבלה נתפסת אצלו כדבר המעיק ודוחק. אחת הסיבות העיקריות לקושי של דיני האבלות, הינה ההרגשה המוטעית כאילו ועלינו לסבול על עבר רחוק מאד שאירע לפני שנות דור. הלב אינו חש בחסרון בית המקדש ובנוראות החורבן. אפילו מי שלבו מתעורר לבכות על חלאי נפשו ורוצה להתקרב להש"ת יכול לחוש בניכור מסוים בבואו לבקש על הבית הגדול והקדוש שגם אבות אבותינו, מאות וכמעט אלפי שנים, כבר לא ראו. כל אחד חי ומכנס בצמצומי חייו, והאבלות על הקודש והמקדש נתפסים כדברים שחוץ למערכת רצונותיו ומאוויו הרחוניים, וכל שכן הגשמיים.

זוהי מחשבה מעוותת מכל צד: הן כל בריאתנו הייתה לכבודו יתברך, 'לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו', כל שליחותנו עלי אדמות אינה שליחות פרטית למילוי תאוות נפשנו אלא לכבודו של בורא העולם, והיא שתינת לנו חיים נצחיים. ולפיכך, כאשר כבודו יתברך נתון למשיסה, הרי שזו צריכה להיות בראש דאגתנו. ואם אין אנו חשים בכך, עלינו לעורר את יסוד הקשר לאבינו שבשמים ולהתבונן היטב על יסוד שליחותנו לעולם, וכך לבוא לקבלת-עול על דאגה זו.

אולם יש כאן טעות נוספת: אנו לא בוכים על בית המקדש שנחרב בזמנו, אלא אנו באים להתאבל על תביעה עצומה שתלויה ועומדת נגדנו. וכך מלמדנו מוהר"ן על מהותה של אבלות: "כי עיקר האבלות הוא להתאבל על מעשיו שעשה, שהם גרמו חורבן בית המקדש, כי כל מי שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו כמו שאמרו חז"ל, כי כל אדם לפי חטאיו כן יש לו חלק בכל דור ודור בחורבן בית המקדש, וצריך להתאבל על עוונותיו ולבכות עליהם מאד מאד, ולשפוט את עצמו ולפשט במעשיו ולתקנם מעתה" (ליקוטי הלכות, הראשונה ג, ט).

כך, שהצעקה והאבלות והבכיה היא על מה שעוללנו בעצמנו עיכוב בנין בית המקדש בשנה זו, ע"י כל החטאים והעוונות ח"ו. חילול ה' הנורא שקיים בעולם והסתרת כבוד ה' בחוצות נזקף לחובת האדם כפי חטאיו, ועל כך באים אנו לצעוק ולבכות כדי להתעורר בתשובה ולבקש רחמים שזוכה לתקן מעשינו מעתה. זה זמן של פיוס על העבר, התבוננות והכרה בחומרו המעשים, וקבלת עול לתיקון העתיד.

מי שאינו רוצה להתעלם ממה שייטבע למעלה, צריך לנצל ימי תשובה אלו ולהתחבר אליהם. ההתעלמות והשכלת התביעה מאחרי גוו לא יעילו מאומה, אלא להיפך. ולעומת זאת, המתאבל והמבקש סליחה, והצועק על קלקולי העבר ומתחנן לתיקון העתיד תוך נטילת אחריות על החורבן הקיים בהווה, גורם לו שיזכה לקחת חלק נפלא בבניין בית המקדש שייזקף לזכותו.

"כי כל המתאבל על ירושלים זוכה לראות בשמחתה. כי על ידי האבלות שמתאבל על ירושלים, ומפשט במעשיו ותולה החורבן

אוהבי ה' שְׁנָאוּ רָע!

צָרוּר אֶת הַמְדִינִים וְהִכִּיתֶם אוֹתָם

אחר המעשה שהיה עם מואב ומדין, שהכשילו את בני ישראל, אומר הקב"ה לעם ישראל: "צָרוּר אֶת הַמְדִינִים וְהִכִּיתֶם אוֹתָם".

אין כאן רק ציווי להכות ולהרוג את המדיינים, אלא גם משהו נוסף: "צָרוּר אֶת הַמְדִינִים" - לשנוא אותם. וכפי שפירש רש"י: "עליכם לַאֲיֵב אוֹתָם"; עלינו להכניס איבה ושנאה בלב עליהם. יתירה מכך: עצם ההכאה וההריגה של המדיינים, לא הייתה עכשיו, אלא לאחר מכן בפרשת מטות. ומה שנתייבנו כאן בפרשתנו הוא רק עצם השנאה האיבה והצריה.

וכבר ידועים דבריו הלוהטים של האור החיים הקדוש - אשר השבוע היה יומא הדילולא דיליה - שהארץ לבאר ענין שנאת הרע, שהיא אחד מתיקוני התשובה, ומוליד באדם טבע אלוקי. והרי מעט מדבריו הקדושים:

"וְיָעַץ ה' וְאָמַר צָרוּר אֶת הַמְדִינִים - הַפְּנֵה בְּזֶה לְהַקְדִּים לְשֵׁנֵי הַמְחַטִּיאִים, גַּם לְהַתְעִיב הָעָרֹב וְהַטּוֹב הַבָּא מֵהֶם לְאָבֵד כָּל עֵץ נְחָמָה, וְכָל מַעֲיָן מִתּוֹךְ וְכָל טוֹב הַבָּא מֵהֶם, עַל אֲשֶׁר גָּרְמוּ לָהֶם עֲשׂוֹת רָע ... וּבְאֲמֻצְעוֹת מַחֲשָׁבָה זֶה תִּהְיֶה מִתְרַחֶקֶת תְּאוֹת הָעָרֹב מֵהֶם, וְתִהְיֶה לָהֶם לְזָרָה, כִּי עַל הָעָרֹב שׁוֹנְאִים הַסּוֹכְבֵי. וְיִזְלַד בָּהֶם טִבַּע אֱלֹהִי, וּמִזֶּה אֶת מִדַּת סְגוּלַּתִּי הִיא לַחֲפֹץ בְּחַיִּים! ... וְזוֹ הִיא אַחַד מִתְקוּנֵי הַתְּשׁוּבָה."

ואכן, מידה זו של שנאת ומאיסת הרע, היא מידה אשר נתברכו בה אנשי רבינו, משך כל הדורות. וגם הפשוטים והפחותים שבאנ"ש שלא זכו להתנקות מכל התאוות, גם הם לא 'אהבו' את תאוות העולם הזה, אלא געלה נפשם בהם.

על רבינו אנו משוררים בשיר ידידות: "מֵאִסֶּת וְגַעְלָתָּ בְּכָל הַבְּלִי הָעוֹלָם לְגַמְרֵי, אֲשֶׁר לֹא נִמְצָא דְגַמְתָּ" (חיי מוהר"ן, שיר ידידות). גם מוהרנ"ת - כשהתקרב לרבינו והתחיל לעסוק בעבודת ה', לא רק 'עזב' את הבלי העולם הזה, אלא 'מאס' בהם. "וְאֵת כָּל הָעֵשֶׂר וְהַקְּבֹד שֶׁנִּתְגַּדַּל בָּהֶּ מְנַעֲרָיו, מֵאִס וְגַעַל וְשִׁקְצָ" (כוכבי אור, אנשי מוהר"ן, טז).

וכן כל אנשי שלומנו, כל אחד לפי בחינתו, מאס וגעל ושיקץ את הבלי העוה"ז. ובמיוחד מאסו וגעלו ושיקצו את ההולכים בדרכי המחקרים והחכמות רח"ל. וכפי שמכנה אותם מוהרנ"ת בליקוטי הלכות: "אלו הַרְשָׁעִים הָאֲפִיקוֹרְסִים שְׂאִיִּם רוֹצִים לְסַמֵּךְ עַל דַּעַת הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים. וְהֵם בְּגַעַל וּנְפִשָׁם וְטַנּוּפָם בְּכָל הַתְּאוֹת הֵם חֲפָצִים לְהַקְרֹב בְּשִׂכְלָם הַמְשֻׁקָצִ" (ליקוטי הלכות, נט"י לסעודה ד, ג). ה' יזכנו למאוס ברע, ולאהוב את הטוב.

להתחבא בשבעת המימות...

ומעשה שהיה כך היה (מתוך ספר 'דברי אמונה' ח"ב שיהיה כב):

כאמור, בשנות הסבל של מוהרנ"ת מן הרדיפות הקשות שרדפוהו, נוהג היה מוהרנ"ת אז בכל לילה לטבול פעמיים במקוה: פעם אחת לפני חצות, ופעם נוספת לפני התפילה. המקוואות של אז קרים ומקפאים היו מאד. הבלן שהתגורר בחדרון סמוך למקוה, נהג להכין עבורו קערה עם מים חמים כדי שמוהרנ"ת יחמם את רגליו מעט בצאתו מהמים הקפואים, כי נחלש מאד בסיובת חולי המעייים ממנה סבל בשנותיו האחרונות.

כאשר נודע הדבר למתנגדים, כי הבלן טורח לחמם למוהרנ"ת מים כדי להקל עליו את עבודת המקוה, הלכו ופטרואו מעבודתו וסלקוהו מחדרונו. הבלן נשאר ללא פרנסה, וגם מקום לדור בו לא היה לו. באו איפוא הבלן ואשתו בבכיה אל מוהרנ"ת ואמרו לו: והרי אנו רק את טובתכם רצינו, וכתוצאה מכך השליכו אותנו לרחובה של עיר בערום ובחוסר כל, מה נעשה עתה באין קורת גג לראשינו.

השיב להם מוהרנ"ת כדברים האלה: "במה אוכל לעזור לכם? ממון אין לי ואף אני עני מרוד וחסר כל, אבל כהכרת הטוב לכם, זאת אוכל להציע לכם: שילחו נא לי את שני בניכם, ואני אגדל אותם בביתי..." ואכן מוהרנ"ת גידל את שני בניו של הבלן שאחד מהם היה, ברבות הימים, רבי משה ברסלב, והשני רבי זנוויל. בביתו של מוהרנ"ת גדלו השניים והתעללו לתפארת. והיו לצדיקים וגאונים גדולים.]

והנה, אחר שעשה מעשה כזה, והוציא אותה מבית היעדניראל: "ואזי תיכף נבהל ונזכר מה שעשה דבר כזה, והבין שבדאי תיכף יהיה נעשה רעש גדול, וכן הוא שנעשה שם תיכף רעש גדול אצל היעדניראל. והלך והטמין עצמו בתוך בור אחד שהיה עם מי גשמים עד שיעבור הרעש... אחר ב' ימים יצא עמה משם, והלך להלן והיה הולך ובא עמה להלן להלן, והבין שגם שם באותו המקום מחפשים אחריו. והלך עוד, והחביא עצמו עמה בתוך מקוה... והיו שם גם כן בערך ב' ימים, ויצאו והלכו להלן. וכן היה כמה פעמים, שהחביא עצמו עמה במקומות אחרים כיוצא באלו, והיינו בשבעה מקומות של מים, והם בור ומקוה כנ"ל ואגמים ומעיין ונחלים ונהרות וימים" (סיפורי מעשיות, שם).

ועל זה בא רבי אברהם ב"ר נחמן ואומר דבר מבהיל, וזה לשונו: "יש לבאר על אודות הטבילה במים, שמטרה מכל הטומאות [כאשר הרבו לדבר בזה אדמו"ר ומוהרנ"ת זצ"ל] כי היא המכסה וההסתרה מהרודפים הנזכרים במעשה הבערגיר" (ביאור הליקוטים, תורה סא, אות סח).

והיינו שלא לחינם התחבא איתה דווקא במקוה ובמקומות של מים, אלא מפני שאכן כח המקוה והמים יכול להגן על האדם לבל יתפס ברשת אויביו!

ללמדך: אם ה"יעדניראל" האכזר רודף אחרך, ורוצה לגזול שוב את הקדושה שחספת ממנו - המחבוא הטוב ביותר הוא: לטבול במקוה.

והוא גם בפשיטות, שכשיש לאדם אויבים ורודפים, מסוגל מאד לטבול במקוה. ומצאנו אצל מוהרנ"ת שבתקופת המחלוקת הקשה, היה טובל פעמיים בכל לילה, פעם אחת בחצות הלילה ופעם נוספת קודם תפילת שחרית באשמורת הבוקר. וזאת, כדי להמתיק מעליו את הדינים ולבטל מחשבות השונאים.

ואגב; בזכות טבילתו אלו פעמיים בכל לילה, זכינו גם לתלמיד קדוש, רבי משה ברסלב"ר...

בשורה מרנינת לב!

לאחר כקשות רבות ונשנות, הנוגו לכשר כי כס"ד יהיה ניתן לשלוח למערכת הגיליון שאלות במשנת חסידות ברסלב, בכל תחום ועניין שהוא - הן בעצות ודרכי עבודת ה', הן בהכנת דברי רבינו וכיו"ב - ואנו נשתדל כמדור זה לענות כמיטב יכולתנו.

את השאלות ניתן להשאיר בתא-קולי
0722.590.406
3323796@gmail.com

פנינים מאירים וחידושים מהדורים מלוקטים מספרי גדולי הצדיקים וז"ע
מתוך רשימותיו של הגר"ם שכמער שליט"א אשר ציין ורשם לפניו לזיכרון.

לקט ספרי"ם

מהיכל אור שבעת הימים הבעש"ט הקדוש

השם, אפילו מחשבה חיזונית שם יש גם כן ניצוצות קדושות כנודע, ואם כן אם אמר כמה תיבות של תפילה בלא כוונה רק במחשבה חיזונית, אם כן באה אותה המחשבה להוציא ממנה ניצוצות כנודע, ואם יחזור ויאמר פעם שנית אז הוא מורה שפעם הראשון לא היה שם שום מציאות השם והוא מקצר במציאות השי"ת. גלל כן, אל יאמר פעם ב', רק יהרהר במחשבה ובכוונה אותן התיבות שאמר בלא כוונה.

מחשבות זרות עד שהוכרתי לחכמת הבעל שם טוב.
מקור מים חיים עמוד התפילה דצ ו-60

לא לחזור על תיבות התפילה שאמר בלי כוונה

פעם אחת שאל השואל למורי הבעש"ט זלה"ה, אם אמר כמה תיבות בקריאת שמע ובתפילה בלא כוונה, אם רשאי לחזור פעם שנית ולאומרם ככוונה? ואמר בזה הלשון: הלא ידוע ומפורסם שאין לך שום דבר שלא יהיה בו מציאות

לא היה יכול להיפטר ממחשבות זרות עד שהתקרב לחכמת הבעש"ט

שמעתי מרבי נחמן מהאראדענקי שאמר: כשהייתי חסיד גדול והלכתי בכל יום למקוה קרה, שבדור זה לא יוכל שום אדם לטבול מקוה כזו, וביציאתי מהמקוה כשבאתי לביתי והיה חם מאוד עד שכמעט בערו הכתלים ולא הרגשתי החמימות לערך שעה, ואף על פי כן לא הייתי יכול לפטור מן

היתר 'שכירות' מהשלטונות

(ביה"ל ס"א ד"ה שלא בשם החכ"צ).

היתר זה מוגבל בכמה נתאים:

א. צריך שיהא לו רשות להניח הפציו' בבתי העיר, שזה מוכיח שיש לו זכות השתמשות בדירה, אבל אם יש לו רק אישור כניסה וביקור בבתי העיר, שיכול לבוא לביתם לבדקם ולהענישם אינו כלום, שזה אינו מוכיח על זכות קיום בדירה (פשוט כדמשמע בב"י ואחרונים וע"פ ספד"ס ב"ב).

ב. אין צורך לשכור מהמלך בעצמו, ואפשר לשכור מכל מי שמוסמך מצד הרשויות לממש זכות השתמשות זו בעל כרחו של המלך, אבל סתם חיילים שאינם בתפקיד לבצע שימוש זה, או אפילו ראשי חיילות שאינם מוסמכים לכך אי אפשר לשכור מהם (ס"י שפ"ב ס"א וביה"ל ס"י ד"ה ועדיין משנ"ב ס"י שצא סק"ח, וע"ע מהרש"ם ח"ה ס"י לג דמקיל מדין שלחות).

ג. אפשר לשכור רק ממלך ושר [או מוסמך כמותו] שיש לו זכות לסמכות זה, אבל מושל ושר אלים שמפחדים מגוברותו, ומניח הפצים בבתי התושבים ללא רשות לא (ביה"ל ס"א ד"ה שה"י).

ד. יש להפקיד לשכור לזמן מוגבל, שאם שוכרים ממנו בסתם, אזי לאחר שיתלק השכיר מתפקידו יתבטל השכירות (שם ס"ד וחז"א ס"י פ"ב סק"ד).

ה. כתב החזון איש (שם) דהמנהג להקל אם שכרו משר העיר גם אם נתחלפו הדיירים, וגם אם לאחר זמן שכר גוי מיהודי בתוך המתחם, דהשכירות נעשה באופן כללי על כל העיר שיש להשר זכות בו.

היתר זה מוגבל בכמה נתאים:

א. צריך שיהא לו רשות להניח הפציו' בבתי העיר, שזה מוכיח שיש לו זכות השתמשות בדירה, אבל אם יש לו רק אישור כניסה וביקור בבתי העיר, שיכול לבוא לביתם לבדקם ולהענישם אינו כלום, שזה אינו מוכיח על זכות קיום בדירה (פשוט כדמשמע בב"י ואחרונים וע"פ ספד"ס ב"ב).

ב. אין צורך לשכור מהמלך בעצמו, ואפשר לשכור מכל מי שמוסמך מצד הרשויות לממש זכות השתמשות זו בעל כרחו של המלך, אבל סתם חיילים שאינם בתפקיד לבצע שימוש זה, או אפילו ראשי חיילות שאינם מוסמכים לכך אי אפשר לשכור מהם (ס"י שפ"ב ס"א וביה"ל ס"י ד"ה ועדיין משנ"ב ס"י שצא סק"ח, וע"ע מהרש"ם ח"ה ס"י לג דמקיל מדין שלחות).

ג. אפשר לשכור רק ממלך ושר [או מוסמך כמותו] שיש לו זכות לסמכות זה, אבל מושל ושר אלים שמפחדים מגוברותו, ומניח הפצים בבתי התושבים ללא רשות לא (ביה"ל ס"א ד"ה שה"י).

ד. יש להפקיד לשכור לזמן מוגבל, שאם שוכרים ממנו בסתם, אזי לאחר שיתלק השכיר מתפקידו יתבטל השכירות (שם ס"ד וחז"א ס"י פ"ב סק"ד).

ה. כתב החזון איש (שם) דהמנהג להקל אם שכרו משר העיר גם אם נתחלפו הדיירים, וגם אם לאחר זמן שכר גוי מיהודי בתוך המתחם, דהשכירות נעשה באופן כללי על כל העיר שיש להשר זכות בו.

שכירות מהמטרה והשלטון בזמנו

יש סומכים לשכור מהמטרה בזמננו, שיש להם סמכות להיכנס בבית התושבים כשיש צורך דחוף. אבל קשה לסמוך על שכירות זה בלבד, שבזמננו אין למטרה רשות להניח הפצים בבתי התושבים רק יכולים להיכנס כדי לכפות על האדם ולהושיבו בבית מאסר ולא יותר, ואפילו להיכנס אינם יכולים רק בהתאם להסמכת בית המשפט, ואפשר לתבעם על זה (קריינא דאגראת ח"ב ס"י ס"ג).

גם אין לסמוך על שכירות הנעשה משרי הממשלה לבד, שאין בידם להיכנס בבתי התושבים, וגם אין ביכולתם לערוך מלחמות, כי השלטון הצבאי מפתח מלחמות בלי התייעצות עם שרי השלטון (נתיבות שבת שם הע' פז).

ובשו"ת מנחת יצחק (ח"ט ס"ק ק"ד) דן בזה עוד לפי מה שאמרו בשם הגאון החזון איש ז"ל דמדינה זו דינו כמוכס העומד מאליו ואין לזה דין 'דינא דמלכותא', אם כן יתכן דחשובים כמושל ושר אלים שהשתלט שאי אפשר לשכור ממנו. אבל יש לחלק דרך לענין גזרות ערכאות וחוקים אין עליהם שם מלכות, אבל לענין ממונות יש להם זכות, מאחר שכל מי שקונה בית במדינה זו חותם על חוזה המתקבל בחוקי המדינה על דעת כן הוא קונה ביתו (עיי"ש בס"י ק"ב). [למעשה בעדה החרדית חוששים לשכור גם משרי הממשלה הצבא והמטרה] [מהעירייה כלהלן]. [כאן זה יתכן שיש סמכות למטרה כשכיר מהממשלה והצבא (ע"י נתיבות שבת שם הע' צג)].

ויש לדעת שאם יש במתחם העירוב 'קונסוליה' לא מהני שכירות הנ"ל בכלל, כי אין רשות

'שהחינו' בבין המצרים

איתא בספר חסידים (ס"י תתמ) ז"ל: "יש חסידים מחסידים הראשונים שלא היו אוכלים שום פרי חדש בין י"ז בתמוז לט' באב, כי אמרו איך נברך שהחינו וקיימנו והגיענו 'לזמן הזה'". ע"כ. על פי זה נפסק בשולחן ערוך (שם) דטוב ליהדר מלומר שהחינו בבין המצרים על פרי או על מלבוש.

מאידך הגר"א כתב דחומרא יתירא היא, דאינן חמורים מאבל יום המיתה שמברך 'שהחינו', גם ה"ט"ז (סק"י) העלה להתיר לפי מה שכתב הרמ"א דבמצוה עוברת מותר לברך שהחינו כדי שלא להפסיד המצוה, ועל פי זה כתב דלאו דוקא מצוה עוברת אלא דבכל אופן אין להמתין מלברך שהחינו דשמא ימות האדם קודם שיקיים מצוה זו ונמצא שהפסיד המצוה.

למעשה, המנהג כפסק השולחן ערוך, וביאר המגן אברהם (סק"ב) הטעם, כי ימים אלו הם זמן של פורענות ואין כדאי לומר שהחינו 'לזמן הזה'. וכן הוא בשער הכוונות (דף פ"ט ע"א): "צריך ליהדר ולהימנע מלאכול בימים ההם שום פרי חדש ושלא ללבוש שום לבוש חדש, כדי שלא יצטרך לברך עליו ברכת שהחינו, וענין זה נוהג [גם] בשבתות ובראש חודש אב". ע"כ.

נגדים שאינם חשובים

האיסור הוא רק בפרי ובגד שמברכים עליו שהחינו, אבל בגדים שאינם חשובים, וכן נעליים חדשים שאין מברכים עליהם שהחינו, מותר לקנות וללבוש (משנ"ב ש"ב סק"ה).

לפי זה, בזמננו שאין נוהגים לברך שהחינו בשעת הקנייה רק בשעת לבישה, יתכן

להיכנס שם לא למטרה ולא לכל גוף ממשלתי אחר (נתי"ש ש"ס).

שכירות מהעירייה

יש עצה נוספת לעשות שכירות מראש העירייה, על פי מה שפסק הרמ"א (ס"א, והמחבר חולק) שאפשר לשכור משר העיר את רחובות העיר אף שאין לו רשות להיכנס בבתי התושבים, דכיון שיש לו רשות לשנות הדרכים ברחובות העיר ולסלק אנשים ממנה, הרי הוא נחשב כבעלים על הדרכים ואפשר לשכור ממנו, ומתיר לטלטל מבתי היהודים לרחוב אך לא מבתי הגוים לרחוב. ואף אם נחשוש שבזמננו אין העירייה בעלים על הרחובות, ע"כ"פ יש להם רשות להניח פחי אשפה ולתלות שלטים כרצונם, ומהני השכירות לטלטל מבתי היהודים לרחוב.

אם נסתמך על היתר זה יש להיזהר שלא לטלטל מבתי גוים או מחללי שבתות לרחוב, כי ההיתר הוא רק לטלטל מבתי ישראל לרחוב.

עוד יש להיזהר: שלמעשה אין רשות להעירייה להניח תפצים ולשנות הדרכים רק ברחובות העיר, אבל בחדרי מדרגות או חצרות פרטיות אין להם רשות, ואם יש גוי בתוך חצרו הפרטית או בתוך הבנין שלו ורוצה לטלטל מביתו לחצר

שאינו איסור לקנות אם ילבושנו לאחר תשעה באב. אבל בקיצור שלחן ערוך (ס"י קכב אות ב) אמר מותר לקנות ולהשתמש בכלים חדשים, ובפרט לפי דעת השולחן ערוך הרב (סדר ברה"ג פ"ב ס"ב ה"ה) שאין נוהגים לברך שהחינו רק על בגדים ולא על שאר כלי תשמישי אדם אפילו כלי כסף וזהב, ד"ל דאין בזה בית מיוחד. אמנם באליהו זוטא (סק"ו) כתב מפורש שאין לקנות כלים חדשים.

כלים חדשים

ברוב הפוסקים לא נזכר רק שלא לאכול פירות או שלא ללבוש בגדים חדשים. ואינו מפורש אם מותר לקנות ולהשתמש בכלים חדשים, ובפרט לפי דעת השולחן ערוך הרב (סדר ברה"ג פ"ב ס"ב ה"ה) שאין נוהגים לברך שהחינו רק על בגדים ולא על שאר כלי תשמישי אדם אפילו כלי כסף וזהב, ד"ל דאין בזה בית מיוחד. אמנם באליהו זוטא (סק"ו) כתב מפורש שאין לקנות כלים חדשים.

ברכת הטוב והמיטיב

יש להסתפק אם מותר לקנות רהיטים וכלי בית שאין מברכים עליהם שהחינו 'לזמן הזה' רק הטוב והמיטיב, שהוא טובה משותפת לו ולבני הבית. ובשו"ת הלכות קטנות למהר"ם חאגיז (ח"ב ס"י קעה) כתב, דבבין המצרים יש למנוע גם שלא לשנות בין כדי שלא לברך ברכת 'הטוב והמיטיב', דבמקום 'שהחינו' הוא, אלא שזה ליחיד וזה לרבים.

'שהחינו' בשבת

בשבעי הכוונות איתא שלא לברך גם בשבתות שבין המצרים, וכן הביא החיד"א (ברכ"י שם אות י) בשם גורי האריז"ל דכל המקיל לברך שהחינו בשבת וראש חודש בימים אלו טועה מדרך השכל. מאידך דעת הרמ"ע מפאנו דמותר לברך (שם), וכן דעת הלבוש (שם) דהא מעלה על שולחנו כסעודת שלמה ואינו מחסר דבר. ובמשנה ברורה (סק"ח) הכריע להקל.

ואו לבני צריך לשכור ממנו בנפרד, שאי אפשר לסמוך שם על העירייה. ואם אירע בחצר שיש שם שני ישראלים וגוי ולא שכרו מהגוי, באופן שהגוי אוסר עליהם, הרי הם עלולים לפסול את כל העירוב העירוני כי דריסת רגל האסורה אוסרת שלא במקומה (מכמ"ב בס"י שעה).

המנהג למעשה

לפי הדברים אין היתר ברור לסמוך בשופי על השכירות בזמננו, אמנם כאמור, בכל זאת המנהג לסמוך על שכירות קלושה ורעועה. וכתב הגר"י בלוי ז"ל בספרו נתיבות שבת (פ"ל ה"א ע"ד): "ניסיתי לברר מנהגי השכירות בירושלים בתקופות הקודמות ולא עלה בידו, ואפשר שנהגו להקל בזמנינו על פי מה שכתב הגינת ורדים (כלל ג ס"ב) שמעיקר הדין אין דירת גוי חשוב דירה ואינו אוסר כלל, והחמירו חז"ל להצריך שכירות כדי שנמנע מלדרו אצל עכו"ם ולא נלמד ממעשי, וגזירה זו אין שייך כל כך בזמננו שאנו דרים עם העכו"ם". וכן רצה הגינת מאיר (ס"א שפ"ב) לחדש דבמקום שאי אפשר ליהדר מלדרו עם גוי לא גזרו חכמים. וכ"כ בשו"ת שבת הלוי (ח"ה ס"י צב) שיש לנסות לעשות בזה ככל האפשר וסומכים בזה על הגאונים המקילים.

ועל למוד הפוסקים היהיר מאד מאד ביותר מכל הלמודים... והוא תקון גדול מאד מאד... ואמר, שפ"ל איש ישראל מתיב ללמוד בכל יום ויום 'פוסקים' ולא יעבר.

בעז"ה ניתן לשמוע שיפור בעמוד היומי מידי יום בשלוחה 433 בקול אנ"ש

מרת אדל בת רבינו הק' (ב)

גילוי תורה קמ"א – על ידה

על ידי הרבנית הצדיקת מרת אדל ע"ה נתגלגל מן השמיים שנתגלה התורה המופלאה בליקוטי מוהר"ן (ח"א סי' קמ"א) על אודות חודש אלול שהוא ר"ת "את לבבך ואת לבב". כמו שכתב מוהר"ת ז"ל: "מה שנדפס בספר הראשון בסימן קמ"א א"ת לבבך ואת לבב, ר"ת אלו"ל, זה שמעתי מפיו הקדוש בראש חודש אלול".

"אבי, כשרי סמר ופחד עלי מקול השופר!"

ומעשה שהיה כך היה. שהיה רבינו ז"ל הולך עמי בחוץ אצל בית הכנסת אנה ואנה כדרכו, ודיבר עמי, ושאל אותי אם נפל עלי פחד בזה הראש חודש אלול. וסיפר לי שעליו נפל פחד גדול ונורא מאד, כשמע קול השופר בזה היום שהתחילו לתקוע, כי אחזתו פחד ורעדה גדולה. ואחר כך אמר לי ענין הנ"ל הנדפס א"ת לבבך ואת לבב ראשי תבות אלו"ל. והענין, שכשאדם זוכה להרגיש בלבו באמת כאב עוונותיו, אזי מחויבים הלבבות של כל אלו שנמשכו ממנו להרגיש כאבם ומכאובם וכו'".

"...ואמר אז: אני הרגשתי זאת היום הזה, כי היום הזה אחזני סמר ורעדה גדולה, כשמעתי קול השופר וכו', ואחר כך באתה אלי בתי אדל, ואמרה: אבי, כשרי סמר ופחד עלי מקול השופר ששמעתי עתה! וראיתי זאת שעל ידי שלב האב נתעורר, נתעורר גם לבב לידיו... על ידי שנתעורר לב אביהם, והרגיש היטב כאבו באמת" (חיי מוהר"ן סי' ט"ו).

ולא תתורו אחרי לכבכם ואחרי עיניכם

פעם אחת קודם פסח [כאמרה היה זה בחודש ניסן שנת תק"ע, כנראה משיחות הר"ן סי' קנ"א] היו מטיחין את בסידי בית רבינו זצוק"ל בברסלב, והיו מוציאים את כל כלי הבית לחוץ כנהוג, ועל הכלים הנשארים היו פורשים ויולאות, שלא יתלכלכו. ופרסה בת רבינו ז"ל **מרת אדל על השעון מטפחת-ראש** [קאפיין טיכעל], וכאשר בא רבינו זצוק"ל אל הבית וראה זאת, אמר לה: גיט מיט אזוי אזך פאר שפרייט מען, ווארום עס איז פעהראנדן היינט אזעלכע פארמישטע מוחות, וואס אפילו דאס איז זיי מבלבל [= לא עם דבר כזה מכסים, שכן ישנם היום מוחות מבלבלים כל כך עד שאפילו דבר שכזה מבלבל אותם!]. (אנשיה ברזל ערך רבינו ז"ל אות ה).

כך הוא ענין רבינו!

הרבנית מרת אדל ז"ל סיפרה פעם שראתה בחלומה איך שרבינו ז"ל עומד מחוץ לבית המדרש, וחפץ היה להיכנס לתוכו, ועמדו כמה מתנגדים לפני פתח הבית הנכנסת ואמרו זה לזה: אנחנו לא ניתן לו בשום אופן להיכנס פנימה! והלך רבינו והתקרב להיכנס ונפוצו משם, ועמדו אחרים בתוך כניסת הבימה"ד וגם הם כחבריהם הראשונים אמרו זה לזה: אנחנו בשום אופן לא ניתן לו להיכנס פנימה! וכשהגיע רבינו אצלם נפוצו גם הם, וכך נעמדו אחרים פנימה יותר באמרום שוב כנ"ל, וכשנתקרב רבינו התבטלו חבריהם הראשונים.

והנה, הרי ידוע שמוהר"ת לא היה שם לבו כלל לחלומות, וכאמרום ז"ל "דברי חלומות לא מעלין ולא מורידין", אעפ"כ בשמעו חלום זה מהרבנית **אדל, ענה ואמר: כך הוא ענין רבינו!** שמתגבר היצר למנוע התפשטות אורו בעולם, אולם לאט לאט כל מה שמתקרב והולך מתבטלים המונעים יותר ויותר עדי היכנסו פנימה לגמרי, עד שיגמור ענייניו בעולם ויתפשט אור תורתו בכל העולם (שיש"ח ח"ג אות קס"ז).

נערך ע"י הרה"ח רבי חפ"י שווארץ שליט"א בעמ"ס "אוצרות עלים לתורה".

לְאֵלֶּה תִּחַלַּק הָאָרֶץ

המשולח שהיה גבר בנוברין השיב לו בתוקף: "מי שזוכה וראוי - וראה..."

הדבר עורר את לב הצדיק, ומאז הסתגר בקיטונו למשך שנה תמימה ועסק בעבודות נוראות בפרישות ובהתבודדות. כתום השנה יצא מחדרו, ובשמחה עצומה ביקש להכין סעודת מצוה ולהזמין מנין אנשים ובתוכם גם את המשולח הנ"ל. כשכנס פנה אליו ברגש רב ואמר: "אני עורך היום סעודת מצוה, כי היום נוכחתי לראות כי אבני הארץ הן מרגליות מאירות ממש..."

ואכן, גם בעת הזאת אשר "החושך יכסה ארץ", צריך להאמין שעל אף הכל, זאת היא הארץ הקדושה, אף על פי שהיא כעת תחת יד הקליפות - כמאמר רבינו הקדוש על ארץ ישראל: **"די שטיבער מיט די הייער"**.

וכמו שמספר מוהר"ת, שאחר שגילה רבינו את התורה "תשעה תיקונים" (ליקוטי מוהר"ן, תורה כ'), שוחח עם רבינו הק': "ואחר שגמר התורה, אחר כך בעת השיחה, שאלתי אותו: מה כוונתכם במה שאמרתם שארץ ישראל היא גדולה כל כך וזשה עיקר נצחון המלחמה. וגער בי וענה ואמר: כוונתי ארץ ישראל הזאת בפשיטות עם אלו הבתים והדירות. ואמר בלשון אשכנז בזה הלשון: **איך מיינן טאקע דאס ארץ ישראל מיט די שטיבער מיט די הייער**. כלומר שכל כוונתו במה שהאריך במעלת ארץ ישראל כוונתו כפשוטו על ארץ ישראל הזאת שבני ישראל נוסעים לשם, שרצונו שכל איש ישראל כל מי שרוצה להיות איש ישראל באמת יסע לארץ ישראל, ואף על פי שיש לו מניעות רבות על זה, ישבר כל המניעות וילך לשם כי זה עיקר נצחון המלחמה כשזוכין לבוא לארץ ישראל" (חיי מוהר"ן, טו).

ומסיים שם מוהר"ת: "זהו אשר העיר לבבי ביותר וחיזק אותי ביותר, לעבר על כל המניעות הרבות שהיה לי בלי שיעור לשבר כולם ולבוא לארץ ישראל. ברוך השם יתברך אשר היה בעזרי לשבר מניעות ובלבולים ועיכובים כאלה, ולבוא לשם בשלום ולחזור בשלום" (שם).

זה כלל גדול בכל התורה הקדושה: **די ציצית און די תפילין**, כאשר הורו לנו חז"ל בדרכי התמימות והפשיטות בעבודת הבורא יתברך שמו. וכל תוקף החושך הוא רק התגברות הקליפות והחושך לפני ביאת האור, כמו שכותב מוהר"ת ז"ע בליקוטי הלכות (תפילין ה ט) שדייקא לפני הגאולה מתגברת הסט"א, בבחי' "אין גיבור כמתייש", כי הם לפני הזמן של 'רוח הטומאה אעביר מן הארץ' (זכריה יב).

ועיקר האמונה היא בארץ-ישראל, כי ארץ ישראל היא עיקר תכלית הבריאה, והקב"ה כביכול אינו מסיח דעתו ממנה אפילו רגעא חדא, כמו שכתוב (מלכים טו ט) "והיו עיני ולבי שם כל הימים", וכן **"תמיד עיני ה' אלקיך בה מְרִישֵׁת השנה ועד אחרית שנה"** (דברים יא יב).

בְּשִׁיעָרֵי גֵיזוֹן נְעִיחָה בְּיַהֲדִים
טייערער ברודער!
אל תחריש ואל תשקוט מלעורר רחמים
על הקיבוץ הקדוש כימי ראש השנה
אצל רבינו הקדוש באומאן
ואל תיתן דמי עד שניענה מן השמיים
ובשערי ציון נעוף כיונים, לחיים ולשמה ולשלום

ברכת מול טוב להר"ר שטען דייטש הי"ו ולאביו הר"ח ר' יהודה אייבנאך שליט"א ולחונתו הר"ח ר' יעקב יושעטי שליט"א לרגל חולדת חתני הנעדה יה"ר שיזכה לגדולה לתורה לחופה ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה	ברכת מול טוב להר"ח ר' יחזקאל לייב פראנק שליט"א לרגל ארוסו בנו הבר"ח ישראל חנמן נ"ו ע"כ: בת הרה"ח ר' יוסף קדיש סאנט שליט"א יה"ר שיזכה לגדולה לתורה לחופה ברוך רביה"ק זיע"א	ברכת מול טוב להר"ר שטען דייטש הי"ו ולאביו הר"ח ר' דוד דייטש שליט"א ולחונתו הר"ח ר' משה ווישטיין שליט"א לרגל חולדת חתני הנעדה יה"ר שיזכה לגדולה לתורה לחופה ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה	ברכת מול טוב להר"ר שטען דייטש הי"ו ולאביו הר"ח ר' יהודה אייבנאך שליט"א ולחונתו הר"ח ר' יעקב יושעטי שליט"א לרגל חולדת חתני הנעדה יה"ר שיזכה לגדולה לתורה לחופה ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה
--	---	---	--